

стратою не менша за ті, в яких її немає. А в Ірані та Іраку вона за останні 4 роки вища, аніж у Франції. Ми вважаємо, що кількість злочинів в першу чергу залежить від розвиненості країни, рівня життя населення, і аж наостанок – від методів покарання за протиправні діяння [4].

Отже, якщо брати усе суспільство в цілому, то у ньому на сьогоднішній день не склалася єдина думка про те, чи потрібна смертна кара. Деякі політичні сили стверджують, що до вищої міри варто засуджувати, адже тоді у злочинців буде боязнь смерті. Хоча такий аргумент навряд чи зупинить людей, охочих до помсти. Прихильники цієї ідеї переконані, що такий вид покарання потрібно використовувати за вбивство – мовляв, «зуб за зуб», забрав життя – знищать твоє.

Інші, прихильники ідеї «проти» переконані, що смертна кара напряду порушує права людини, а тому вона є неприпустимою. Також потрібно враховувати судові помилки та наявність такого явища, як корупція у правоохоронній та судовій системах. До прикладу наведемо одну з найрезонансніших страт, яка згодом лягла в основу фільму «83 дні». Сталася вона у 1944 році – 14-річний підліток Стін Джордж був страчений на електричному стільці. Такий вирок суд виніс хлопцю за вбивство двох дівчаток. Через 70 років, у 2014, провели додаткове розслідування і вирок був скасований, проте дитяче життя уже не повернути.

Таким чином, страта не є виходом із ситуації, адже найбільша цінність – людське життя, і ніхто не в праві його забирати. Ми не повинні забувати про можливість помилки слідства, в результаті якої може постраждати зовсім невинна людина. У світі спостерігаються позитивні тенденції: все більше й більше країн відмовляються від страти, а у державах, в яких вона ще не скасована – кількість смертних вироків поступово зменшується. Україна, на нашу думку, ніколи не повернеться до застосування смертної кари, адже це суперечить шляху демократичного розвитку.

Список використаних джерел

1. Тараненко С. Генезис смертної кари на території України. *Національний юридичний журнал: теорія та практика*. 2018. Том 31. № 3-1. С. 89-92.
2. Литовченко Л. Смертна кара не гарантує зменшення злочинності в суспільстві. *Радіо свобода*. 2012. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/24742987.html>
3. Маліціка В. Злочин або покарання? Смертна кара у світі та чи можлива в Україні. *Факти*. 2019. URL: <https://news.lviv-company.in.ua/zlochyn-abo-pokarannya-smertna-kara-u-sviti-i-chi-mozhliva-v-ukra%D1%97ni.html>
4. Грудінін Д. Чи справді смертна кара – дешевше та економічно доцільне покарання за злочини? *Політична критика*. 2019. URL: <https://politikrytyka.org/2019/09/05/chy-spravdi-smertna-kara-desheve-j-ekonomichno-dotsilne-pokarannya-za-zlochyny/>

Дужа І.

студентка V курсу
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: д.і.н., професор,
завідувач кафедри інформаційної
та соціокультурної діяльності ТНЕУ
Гомотюк О.Є

ПОЄДНАННЯ НАВЧАННЯ ТА НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ЯК УМОВА ЗДОБУТТЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Синергія навчання, досліджень та інновацій стала прикметною рисою сучасної європейської освіти. Посилення зв'язків між університетською наукою, виробництвом та бізнесом, ефективність впровадження результатів наукових досліджень у виробництво мотивує до науково-дослідницької діяльності. Така діяльність розвиває критичне мислення, формує інноваційну особистість, сприяє розвитку лідерських якостей, слугує оптимізації навчального процесу.

Концептуальні засади розвитку вищої освіти, заснованої на дослідженні, стали предметом наукових розробок сучасного періоду. В. Луговий, Ж. Таланова, Р. Павлюк, Л. Козак, А. Ставицький, М. Євтушенко, А.Єріна, Г. Цехмістрова, О. Бульвінська [1] та ін. визначили характеристики та ознаки навчання у поєднанні із дослідженням, особливості взаємодії викладача та студента у системі навчання та ін. на Методу публікації є проаналізувати розвиток дослідницької компетентності студентів ТНЕУ.

Упродовж навчання студенти мають можливість апробувати свої вміння та навички у виконанні комплексного практичного індивідуального завдання з кожної дисципліни; брати участь у проектах, наукових дискусіях, слухати лекції гостей професорів, брати участь у конференціях та організувати їх. Усі ці можливості формуватимуть власне дослідницьке та творче портфоліо у період навчання на юридичному факультеті ТНЕУ. Навчання і викладання на основі дослідження є однією з головних тенденцій сучасної європейської освіти (Gaebel, Zhang, 2018. р. 54). У Паризькому комюніке (2018) міністрів освіти країн – членів Болонського процесу наголошується, що «студенти повинні мати справу з дослідженнями або діяльністю, пов'язаною з дослідженнями й інноваціями, на всіх рівнях вищої освіти, щоб розвинути критичний та творчий образ мислення, який дозволить їм віднаходити новаційні рішення щодо викликів, що виникають. У цьому відношенні ми зобов'язуємося покращувати синергію між освітою, дослідженнями й інноваціями» [2].

Науково-пошукова робота вимагає від студентів максимуму самостійної пошукової, творчої діяльності, розв'язання наукових завдань, що ведуть до відкриття невідомих для них знань. Студенти вчаться здобувати знання, досліджувати предмет або явище, робити висновки і застосовувати здобуті знання і навички в житті. Участь в конференціях є ефективним механізмом розвитку творчого потенціалу особистості. Важливо, що творче мислення розвивається шляхом не лише участі та виступі на конференціях, але й під час організації. Участь у конференціях передбачає отримання величезної кількості нових знань, навичок і умінь. Під час проведення конференцій є можливість поспілкуватися і обмінятися досвідом, завести нові контакти. Участь в конференції, крім того, відмінний спосіб перебороти страх виступу перед аудиторією, що дуже корисно, оскільки допомагає розвинути упевненість в собі. Величезною перевагою конференцій є присутність на них великого числа учасників.

Свою специфіку мають наукові студії кваліфікаційного характеру, тобто такі, що служать підставою для кваліфікаційної оцінки або для присвоєння кваліфікації, присудження наукових ступенів. Методика їх підготовки мало чим відрізняється від написання інших наукових праць, але визначальне значення тут мають офіційні вимоги та критерії оцінки робіт. Курсова робота носить характер навчально-дослідної, а це означає, що вона має мати деякі елементи наукового дослідження: чітке формулювання теми, плану, мети, завдань, огляду літератури і джерел, виклад результатів пошукової та аналітичної роботи студента. Натомість бакалаврська робота носить виражені ознаки кваліфікаційної, професійно орієнтованої і дослідницької праці, вона покликана засвідчувати рівень теоретичної підготовки, фахових знань, навичок і умінь, здобутих за час навчання. З досвіду відомо, що при підготовці бакалаврських робіт особлива увага звертається на їх самостійний і творчий характер. Вони мають сприяти формуванню в майбутніх фахівців почуття відповідальності, самоповаги, утверджувати прагнення до професійного росту, спонукати до наукового пошуку в майбутньому. Відомі численні приклади, коли добросовісно, скрупульозно й творчо підготовлені розвідки давали поштовх до написання наукових статей, до продовження навчання.

Що ж стосується магістерської роботи, то вона розглядається як творча випускна кваліфікаційна робота наукового змісту

Переддипломна практика розглядається як необхідна умова зібрання інформації та її аналізу у кваліфікаційній роботі. Це є обов'язковою компонентою практичної підготовки і дозволяє сформувати у здобувачів ОП «Інформаційне забезпечення управління та електронне урядування» такі фахові компетентності: вирішення сучасних соціокультурних проблем та надання науково обґрунтованих висновків; вміння швидко адаптуватися до

специфічних умов і напрямів професійної діяльності з використанням системи документально-інформаційних комунікацій, здатність до активної соціальної мобільності; здатність здійснювати експертизу та надавати консультаційну допомогу у розробленні соціально-культурних та управлінських проектів і програм; здатність до прогностичної та проектної діяльності у сфері управління, моделювання інноваційних соціально-культурних процесів і явищ, виявлення тенденцій їх розвитку; здатність до самостійної практичної роботи відповідно до отриманої кваліфікації.

Вагомо, що студенти беруть участь у роботі наукових гуртків чи проблемних груп, представляють свої дослідження на студентських науково-практичних конференціях, а також у конкурсах студентських робіт на регіональному та всеукраїнських рівнях.

Найталановитіші студенти мають змогу працювати не лише під керівництвом наставника, а брати участь безпосередньо у розробці науково-дослідних та госпдоговірних тем. З урахуванням тематики наукових досліджень науково-педагогічних працівників ТНЕУ у галузі інформаційно-документаційної сфери студенти мають змогу реалізувати свій дослідницький потенціал. Задля повноцінного включення наукових досліджень в освітню діяльність, здобувачів залучають до збору та обробки інформації для реалізації науково-дослідної, госпдоговірної тематики, проведення соціологічних досліджень. На кафедрі інформаційної та соціокультурної діяльності була реалізована госпдоговірна НДР «Консалтингові послуги в правовій, економічній, маркетинговій, соціокультурній сферах та в сфері адміністрування» (Наказ № 298-К/тр-НДЧ від 23.11.2018 р.), де брали участь студенти. Передбачається, що під час роботи над дослідженням здобувачі беруть участь у наукових конференціях, семінарах, круглих столах, публікують свої наукові здобутки в наукових виданнях. Здобувачі вищої освіти залучаються до роботи над міжнародним науковим проектом (IsleadingresearcherforUkraineforInternationalgrantCO)ICF «GALICIA» Nr. 01.02.19 SK. Reg. No.: CZ106/2019KS «Analysis of the social doctrine of the Church and its application in practice in Slovakia, Poland, Ukraine» / implemented at the Catholic university of Ružomberok, Faculty of Theology, Theological institute, Spišská Kapitula 12, 053 04 Spišské Podhradie.).

Отже, проаналізувавши і систематизувавши досвід викладання на основі дослідження, доходимо висновку, що активні методи навчання є найбільш ефективними для формування дослідницької компетентності студентів, їх критичного і творчого мислення, інноваційних здібностей, здатності навчатися протягом життя. Саме ці якості мають стати найважливішими в її майбутній професійній діяльності для ефективного подолання викликів сучасності.

Список використаних джерел

1. Євтушенко, М. Ю. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / М. Ю. Євтушенко, М. І. Хижняк. Київ : ЦУЛ, 2019.– 351 с.; Єріна А.М. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / А.М.Єріна, В.Б.Захожай, Д.Л.Єрін. Київ: Центр навч. літератури, 2015. 212 с.; Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень : Навчальний посібник. Г.С. Цехмістрова. Київ: Видавничий Дім«Слово», 2003. 240 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-96.html>42.; Луговий В. І., Таланова Ж. В. Вища освіта через дослідження: концептуальні засади здійснення й оцінювання. *Вища освіта України: тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології»*. 2012. Том 1. Випуск 3. С. 16–28. Ставицький А. В. Розвиток вищої освіти, заснованої на дослідженнях. [Електронний ресурс]. Режим доступу: Концепція та методологія реалізації науково-дослідницької діяльності суб'єктів навчально-виховного процесу університетів: монографія / О. І. Бульвінська та ін.; за ред. О. Г. Ярошенко. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2016. 178 с.

2. Паризьке комюніке (2018). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2018/06/06/12/paris-communicationua2018.pdf>